

PREDLOG ZA OBLIKOVANJE JAVNE MREŽE NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

1. UVOD

Eden od glavnih ciljev ReNPIO 2013 – 2020 določa, da bo v obdobju do 2020 sprejeta zasnova javne mreže izvajalcev in programov splošnega izobraževanja ter podpornih dejavnosti, ki jih določa resolucija, ki bodo namenjene odraslim in enakomerno razporejene po celotnem ozemlju države ter stabilno financirane iz javnih sredstev. Temeljno merilo razmeščanja predstavlja dogovorjeno število prebivalcev v občini/regiji.

Prepričani smo, da temelj za bodočo javno mrežo na področju IO predstavlja obstoječa mreža javnih zavodov za izobraževanje odraslih in enot za izobraževanje odraslih pri javnih zavodih, ki so jih za izobraževanje odraslih ustanovile ena ali več lokalnih skupnosti ali država. Njihova razmestitev že sedaj upošteva regionalni vidik in racionalno izrabo izobraževalnih zmogljivosti za zagotavljanje krajevne bližine in dostopnosti izobraževanja odraslim.

Večina javnih zavodov za izobraževanje odraslih ima bogate večletne izkušnje v izobraževanju in usposabljanju odraslih. V zadnjih 20 letih jim je tudi država priznavala pomembno vlogo, saj je s pogodbenimi razmestitvami programov in projektov, ki so jih izvajali na razpisih izbrani javni zavodi, zagotavljala odraslim dostop do informiranja in svetovanja, samostojnega učenja, borze znanja, splošnih neformalnih programov za odrasle, Projektnega učenja za mlajše odrasle - PUM, ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja - UVNPZ, itd.

2. PREDLOG STANDARDA JAVNEGA ZAVODA V JAVNI MREŽI IO

Pri pripravi predloga javne mreže smo izhajali iz dosedanjih izkušenj in raziskav. Upoštevali smo predvsem poročilo ACS Analiza mreže izvajalcev izobraževanja odraslih z vidika možnosti zadovoljevanja potreb prednostnih ciljnih skupin (ACS; Ljubljana 2010), ki predlaga, da se:

Na 100.000 prebivalcev zagotovi infrastrukturo, ki ob primarnih dejavnostih (naveden zgoraj) vključuje tudi ISIO, središče za ugotavljanje in vrednotenje predhodno pridobljenih neformalnih znanj in spretnosti, projektno učenje mladih, e-izobraževanje itn. Na 50.000 prebivalcev se zagotovi 1 javna organizacija za IO srednjega obsega (LU), ki nudi predvsem programe splošnega neformalnega izobraževanja kot tudi formalnega izobraževanja. Na območjih z visoko demografsko ogroženostjo se omogoči takšno ponudbo programov formalnega in neformalnega izobraževanja za 30.000 prebivalcev ...

Aktualna ReNPIO določa, da bo ponudba programov in podpornih dejavnosti, ki bo na voljo vsem prebivalcem, s posebnimi spodbudami za manj izobražene in ranljive skupine, pokrivala najmanj:

- program za pridobitev osnovnošolske izobrazbe,
- programe za pridobitev temeljnih zmožnosti,
- programe splošnega neformalnega izobraževanja, ki razvijajo pripravljenost in zmožnosti za sodelovanje v procesih usmerjanja trajnostnega razvoja,
- informiranje in svetovanje ter pomoč pri kariernem načrtovanju,

- organiziranje postopkov ugotavljanja in potrjevanja predhodno pridobljenega znanja,
- promocijo vseživljenjskega učenja in trajnostnega razvoja.

2.1. PREDLOG OPREDELITVE JAVNE MREŽE ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Predlog:

Za opravljanje javne službe na področju izobraževanja odraslih se organizira javna mreža javnih zavodov in njihovih enot za izobraževanje odraslih, ki mora omogočati odraslim:

- dokončanje osnovne šole,
- izobraževanje za pridobitev temeljnih zmožnosti,
- splošno neformalno izobraževanje (pridobivanje temeljnih zmožnosti, predvsem dvigovanje ravni pismenosti - bralne, matematične in dokumentacijske, razširitev ponudbe kakovostnih oblik splošnega izobraževanja, programi za osipnike in tiste, ki zgodaj opustijo šolanje, programi za trajnostni razvoj, zaščito okolja, blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, širitev preventivnih programov s področja zdravstva, programi s področja kulture, kulturno-umetnostne vzgoje, kulturnih in kreativnih industrij, programi aktivnega državljanstva, povečanje digitalne pismenosti in vključenosti v informacijsko družbo, motivacijski in animacijski programi, povečevanje socialne vključenosti, sodelovanje lokalnih skupnosti za oblikovanje primerne ponudbe glede na specifičnosti okolja ter povečanje energetske in snovne učinkovitosti, spodbujanje medgeneracijskega učenja in sožitja) ter
- dostop do podpornih dejavnosti (promocija, informiranje in svetovanje, samostojno učenje, ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenih znanj, zagotavljanje kakovosti storitev).«

Utemeljitev:

Menimo, da predlagana opredelitev javne mreže na področju izobraževanja ustreza vsebini dela javne službe, kot jo tudi opredeljujejo strateški in drugi sprejeti dokumenti za področje izobraževanja odraslih:

- **Splošno neformalno izobraževanje na področju trajnostnega razvoja in aktivnega državljanstva**

ReNPIO 2013-2020 kot enega od ciljev izobraževanja odraslih v Sloveniji določa izboljšanje splošne izobraženosti odraslih. Cilji ReNPIO 2013-2020 se bodo udeleževali na treh prednostnih področjih, od katerih prvo področje - *Splošno izobraževanje odraslih* - poleg pridobivanja temeljnih zmožnosti daje poudarek razširitvi ponudbe kakovostnih oblik splošnega izobraževanja v programih za trajnostni razvoj, programih s področja zdravstva, kulture, aktivnega državljanstva in medgeneracijskega učenja.

Bela knjiga 2011 v poglavju o Izobraževanju odraslih pri predlogu rešitev v točki 6.1.2 *Neformalno izobraževanje* opredeljuje, da se kot javni interes poleg programov za dvig temeljnih spretnosti in ključnih kompetenc opredeli tudi: razvoj motivacijskih ukrepov za vključevanje v izobraževanje za dvig izobrazbene ravni in večjo kakovost življenja ter novih programov izobraževanja za aktivno državljanstvo in trajnostni razvoj.

- **Podporne dejavnosti**

Andragoški center Slovenije v poročilu iz leta 2010 Analiza mreže izvajalcev izobraževanja odraslih z vidika možnosti zadovoljevanja potreb prednostnih ciljnih skupin kot merila razvojne in podporne dejavnosti v organizacijah za izobraževanje odraslih opredeljuje ustrezno informacijsko, promocijsko in svetovalno dejavnost, ugotavljanje in priznavanje znanj ter ugotavljanje in razvoj kakovosti.

ReNPIO 2013-2020 opredeljuje dejavnosti, potrebne za izvajanje izobraževanja odraslih, ki podpirajo izobraževanje odraslih in zagotavljajo uresničevanje javnega interesa. Pri tem je navedeno, da bodo ministrstva, strokovni organi in izvajalci to dosegli tudi s sistemsko ureditvijo javne mreže z izvajalci podpornih dejavnosti izobraževanja odraslih (za informiranje, svetovanje, promocijo, samostojno učenje, motivacijo za izobraževanje in učenje).

Bela knjiga 2011 v poglavju o Izobraževanju odraslih pri predlogu rešitev v točki 6.3.1 kot podporne dejavnosti v izobraževanju odraslih predvideva razvoj *Informiranja in svetovanja, Vrednotenja in priznavanja znanja, pridobljenega v neformalnem izobraževanju, priložnostnem učenju in z izkušnjami, in Raziskovanje.*

2.2. PREDLOG NORMATIVA ZA OBLIKOVANJE JAVNE MREŽE

Normativ za oblikovanje javne mreže je 50.000 prebivalcev, zato se:

- na 50.000 prebivalcev organizira 1 javni zavod za izobraževanje odraslih (v nadaljevanju JZ),
- zanj določi program, ki predstavlja temeljni standard ponudbe IO, ki ga država zagotavlja na 50.000 prebivalcev,
- za izvajanje programa (podpornih dejavnosti in programov splošnega neformalnega izobraževanja ter promocije vseživljenjskega učenja) se javnemu zavodu zagotovi sredstva za stroške dela in materialne stroške.

Zgoraj navedenim primarnim dejavnostim se na 100.000 prebivalcev zagotovi infrastruktura, in sicer:

- dejavnost informiranja in svetovanja po modelu ISIO,
- dejavnost priznavanja predhodno pridobljenega znanja po modelu UVNPZ.

2.3. PREDLOG VSEBINE JAVNE SLUŽBE V JAVNI MREŽI

Javni zavod v javni mreži izobraževanja odraslih pokriva 50.000 prebivalcev in jim zagotavlja dostop do:

- podporne dejavnosti samostojnega učenja (SSU),
- programov splošnega neformalnega izobraževanja (programi za pridobitev temeljnih zmožnosti; dvig ravni pismenosti; programi, ki razvijajo pripravljenost in zmožnosti za sodelovanje v procesih usmerjanja trajnostnega razvoja in aktivnega državljanstva),
- promocije vseživljenjskega učenja in trajnostnega razvoja.

Na 100.000 prebivalcev se z javno mrežo zagotovi:

- dejavnosti informiranja in svetovanja po modelu ISIO (gradiva ACS, 2014) ter
- ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja po modelu UVNPZ (gradiva ACS, 2014).

Javni zavod, ki je vključen v javno mrežo, mora zagotavljati standarde kakovosti po modelu POKI ali drugem uveljavljenem modelu ter vključevati svetovalca za kakovost.

Ob navedenih kriterijih bi se v slabše razviti regiji lahko dodatno upošteval korekcijski faktor razmestitve javnih zavodov oz. programov in infrastrukturnih dejavnosti na podlagi meril (ki so ustrezno ponderirana) kot so npr. gospodarska razvitost oz. nerazvitost, razpršenost poselitve, število brezposelnih, število odraslih brez temeljne izobrazbe, število priseljenih, kulturne in druge

posebnosti okolja ..., ki pomembno določajo dejanske izobraževalne potrebe in dostop do njihovega zadovoljevanja za vse odrasle prebivalce.

Upošteva se tudi kriterij preverjena kakovost delovanja izvajalcev v javni mreži (postopki akreditacije ter presojanja in razvijanja kakovosti).

3. POMEN PREDLOGA STANDARDA ZA OBSTOJEČE JAVNE ZAVODE

V javno mrežo bi se vključili vsi obstoječi javni zavodi za izobraževanje odraslih in enote za izobraževanje odraslih pri javnih zavodih, njihova dejavnost pa bi bila financirana sorazmerno glede na število prebivalcev na območju delovanja zavoda.

Pregled razmestitve obstoječih javnih zavodov za IO:

statistična regija	število prebivalcev	število obstoječih JZ	simulacija: število JZ po kriteriju 1JZ/ 50.000 prebivalcev
POMURSKA	119.146	3	2,38
PODRAVSKA	322.843	4	6,46
KOROŠKA	72.521	2	1,45
SAVINJSKA	260.093	5	5,20
ZASAVSKA	44.106	1	0,88
SPODNJEPOSAVSKA	70.086	1	1,40
JUGOVZHODNA	142.554	4	2,85
OSREDNJESLOVENSKA	534.807	2	10,70
GORENJSKA	203.703	5	4,07
NOTRANJSKO KRAŠKA	52.419	2	1,05
GORIŠKA	119.163	2	2,38
OBALNO KRAŠKA	111.055	2	2,22
SKUPAJ	2.052.496	33	41,05

4. FINANCIRANJE DELOVANJA JAVNEGA ZAVODA V JAVNI MREŽI – STROŠKI DELA IN ŠTEVILO KADROV

Javnemu zavodu v javni mreži se zagotavlja pokritje stroškov dela za strokovne kadre in organizacijsko-tehnične kadre, in sicer:

- za izvajanje podporne dejavnosti,
- za izvajanje programov, promocijo in razvoj,
- za vodenje zavoda in organizacijsko-tehnično podporo delovanja zavoda.

Financiranje obsega zaposlitev organizacijsko-tehničnega kadra je vezana na število zaposlenih strokovnih delavcev in se v primeru povečanja zaposlitev strokovnih delavcev v zavodu sorazmerno povečuje.

Financiranje strokovnih delavcev

JZ potrebuje za realizacijo programa naslednje število strokovnih kadrov:

- 1 strokovnega delavca (VII/1) za izvajanje dejavnosti SSU,
- 1 strokovnega delavca (VII/1) za organizacijo programov SNIO*,

- 1,41 strokovnega delavca (VII/1) za izvajanje programov SNIO.

**Opomba: Umestiti je potrebno še razvojno delo – razvoj novih izobraževalnih programov za neformalno izobraževanje odraslih. Predlagamo, da se razvojno delo upošteva pri strokovnem delavcu za organizacijo programov, in sicer tako, da se ustrezno zniža število izvedenih izobraževalnih ur predlaganih v točki 6.1.*

V JZ, ki pokriva nad 100.000 prebivalcev, je sistemizirano:

- 1 delovno mesto strokovnega delavca za izvajanje svetovalne dejavnosti po modelu ISIO,
- 1 delovno mesto strokovnega delavce za vrednotenje po modelu UVNPZ.

V JZ, ki pokriva pod 100.000 prebivalcev, se sistemizira sorazmerni delež obeh strokovnih delavcev, glede na število prebivalcev.

Financiranje vodenja in organizacijsko-tehnične podpore

JZ potrebuje za realizacijo programa naslednje število organizacijsko-tehničnega kadra:

- 0,75 direktorja (VII/I),
- 0,25 računovodje (VII/I),
- 0,25 računalničarja (VII/I),
- 0,25 poslovnega sekretarja (VI.),
- 0,25 administratorja (V.).

Predvideno povečanje organizacijsko- tehnične podpore na zaposlenega strokovnega delavca:

- 0,22 direktorja (VII/I),
- 0,07 računovodje (VII/I),
- 0,07 računalničarja (VII/I),
- 0,07 poslovnega sekretarja (VI.),
- 0,07 administratorja (V.).

V JZ, ki zaposluje do 15 delavcev, je sistemizirano 1 delovno mesto direktorja.

V JZ, ki ima 15 – 20 zaposlenih, je sistemizirano:

- 1 delovno mesto direktorja, ter
- 0,5 delovnega mesta pomočnika.

V JZ, ki ima 20 – 30 zaposlenih, je sistemizirano:

- 1 delovno mesto direktorja, ter
- 1 delovno mesto pomočnika.

5. ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV ZA DELOVANJE JAVNEGA ZAVODA V JAVNI MREŽI - MATERIALNI STROŠKI

JZ v javni mreži se zagotavlja:

- **fiksne materialne stroške** (čistila, telekomunikacije, pisarniški material, strokovna literatura) v višini 20% stroškov plač (zgled je sedaj veljavna odredba: 20 % plače osebja - 2. alineja 24. člena Odredbe o standardih in normativih v IO),
- **stroške ogrevanja** (zgled je sedaj veljavna odredba: 2. alineja 25. člena Odredbe o standardih in normativih v IO (500m²/JZ x 77Kwhx EUR),
- **stroške elektrike** (zgled je sedaj veljavna odredba: 16. člen Odredbe o standardih in normativih v IO: 20KWh/m²),
- **stroške vode in komunale** (zgled je sedaj veljavna odredba: 16. člen Odredbe o standardih in normativih v IO: 1m³/m²),
- **sredstva za promocijo** (2,5 % plače osebja).

Upoštevano je, da opisani JZ potrebuje za svoje delovanje 450 m² površine. JZ, ki bo izvajal infrastrukturne dejavnosti, potrebuje za svoje delovanje dodatnih 50 m² površine, za kar se prizna sorazmerni delež dodatnih materialnih stroškov.

6. PODLAGE ZA IZRAČUN STROŠKOV DELA

6.1. IZHODIŠČA ZA VREDNOTENJE DELA ORGANIZATORJA PROGRAMA:

Do sedaj se je za izračun dela organizatorja upoštevalo, da mora zagotoviti 5000 izobraževalnih ur letno, ure pa smo množili s faktorji po odredbi. Zadnjih nekaj let smo na podlagi vse večjih administrativnih in promocijskih zahtev ter nalog na področju kakovosti dokazovali, da ta normativ ni več primeren.

PREDLOG:

Organizator mora za polno delovno obveznost organizirati 1200 neposrednih izobraževalnih ur (npr. 24 programov po 50 ur).

6.2. IZHODIŠČA ZA VREDNOTENJE DELA DRUGIH STROKOVNIH DELAVCEV

Normativ za določitev obsega dela je:

- efektivna ura pri strokovnem kadru,
- delovna ura za organizacijsko –tehnične kadre,
- pedagoška ura za učitelje oz. izvajalce programov.

Pri preračunu stroškov dela strokovnih delavcev je potrebno dosledno upoštevati strošek na efektivno delovno uro oz. letno obveznost 1700 ur.

JZ bi po svoji presoji del programov lahko izvajal tudi z zunanjimi izvajalci.

PREDLOG VREDNOTENJA DELA ZAPOSLENIH V JZ

Javni izobraževalni organizaciji za odrasle se na vsakih 50.000 prebivalcev, ki jih izobraževalna organizacija pokriva, financira:

- a) Strokovne kadre:
- strokovni delavec za zagotavljanje delovanja središča za samostojno učenje v obsegu 1700 učinkovnih delovnih ur,
 - strokovnega delavca/učitelja za izvajanje programov za pridobitev temeljnih zmožnosti in programe splošnega neformalnega izobraževanja, ki razvijajo pripravljenost in zmožnosti za sodelovanje v procesih usmerjanja trajnostnega razvoja v obsegu 1200 pedagoških ur,
- b) Organizacijsko-tehnične kadre:
- direktorja v obsegu 1566 delovnih ur,
 - računovodjo v obsegu 522 delovnih ur,
 - računalničarja v obsegu 522 delovnih ur,
 - poslovnega sekretarja v obsegu 522 delovnih ur,
 - administratorja v obsegu 522 delovnih ur.

Javni izobraževalni organizaciji za odrasle, ki izpolni pogoje za akreditacijo, se na 100.000 prebivalcev dodatno financira dejavnost ISIO in dejavnost UVNPZ, in sicer največ v obsegu:

- strokovni delavec za izvajanje informiranja in svetovanja po modelu ISIO v obsegu 1700 učinkovnih delovnih ur,
- strokovni delavec za izvajanje modela UVNPZ v obsegu 1700 učinkovnih delovnih ur.

V JZ, ki pokriva področje z manj kot 100.000 prebivalcev, se zagotavlja sorazmerni delež pokritja stroškov glede na število prebivalcev za strokovna delavca za ISIO in UVNPZ.

7. METODOLOGIJA ZA IZRAČUN STROŠKOV PROGRAMOV

Z metodologijo je potrebno določiti financiranje:

- programov za pridobitev izobrazbe (osnovna šola za odrasle, nižje in srednje poklicno izobraževanje, srednje strokovno oz. tehniško izobraževanje in srednje splošno izobraževanje),
- javnoveljavnih programov za izobraževanje odraslih,
- drugih neformalnih programov za izobraževanje odraslih,
- študijskih krožkov,
- podpornih dejavnostih, potrebnih za izvajanje izobraževanja odraslih, ki ne bodo vključene v javno mrežo,
- borz znanja in drugih programov, ki ne bodo zajeti v javni mreži.

Ceno izobraževalnih programov oz. storitev sestavljajo:

- a) neprogramske stroški:
- najemnina prostorov,
 - elektrika,
 - ogrevanje,
 - stroški poslovanja JZ v deležu od skupnega seštevka ur po normativu 1 javni zavod za izobraževanje odraslih/50.000 prebivalcev - direktor, računovodja, računalničar, poslovni sekretar, administrator,
 - tehnična podpora,
 - komunala,
 - telefon,
 - stavbno zemljišče,

- varovanje
 - zavarovanje,
 - čiščenje,
 - davek na nepremičnine (če ima JZ objekt v lasti),
 - drugi stroški delovanja zavoda, glede na regionalno in lokalno specifiko.
- b) programski stroški
- stroški izvajalcev programa (izhodišče: plača redno zaposlenega v 39. PR vključno s prispevki in drugimi dajatvami delodajalca iz plač ter drugi osebni prejemki v skladu s predpisi iz delovnega razmerja ali honorar za zunanje sodelavce),
 - stroški gradiv in podpornega materiala,
 - potni stroški (povprečna vsota, določena na vzorčnih JZ),
 - stroški informiranja javnosti oz. promocije (povprečna vsota, določena na vzorčnih JZ),
 - stroški dela organizatorjev (po ključu 1200 izobraževalnih ur za 1 delovno mesto).

8. FINANCIRANJE PROGRAMA OSNOVNE ŠOLE ZA ODRASLE

Predlog normativa za oblikovanje skupin:

- število odraslih udeležencev v skupini je najmanj 12 in največ 18,
- kombinirani oddelki se oblikujejo za najmanj 8 in največ 14 udeležencev,
- število udeležencev v oddelku se zniža za 25%, če so v oddelku najmanj 3 romski udeleženci,
- v primeru individualnih vključitev odraslih se upošteva plačilo na udeleženca.

V predlogu je upoštevano število udeležencev v skupini, kot ga določa Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole (UL RS, št. 57/07, 65/08, 99/10).

Dodano je znižano število, če so v oddelku vključeni najmanj 3 romski udeleženci, in sicer za 25% (po analogiji z redno šolo, 25. člen navedenega pravilnika). To pomeni, da bi bilo v primeru, da so v oddelku 3 Romi, število udeležencev v:

- čistem oddelku: najmanj 9 in največ 14,
- kombiniranem oddelku: najmanj 6 in največ 11.

Izvajalci se v praksi srečujemo tudi individualnimi vpisi, zato je število vpisanih premajhno, da bi oblikovali oddelek. V tem primeru predlagamo financiranje po udeležencu, npr. po formuli sredstva za oddelek/minimalno število udeležencev, povečano za 30% zaradi večjih organizacijskih stroškov.

9. ZAKLJUČEK

Predlog za oblikovanje javne mreže na področju izobraževanja odraslih je pripravljen na osnovi temeljnih veljavnih dokumentov ter strokovnih izhodišč za področje izobraževanja odraslih in opredeljenih ciljev razvoja izobraževanja odraslih v RS do leta 2020. Pri tem smo upoštevali tudi evropska priporočila za razvoj izobraževanja odraslih in strategijo Evropa 2020.

Pri oblikovanju predloga smo upoštevali tudi:

- analogijo strokovnih kriterijev za kadrovske in materialne pogoje, ki sicer veljajo za organizacijo in financiranje na področju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji,
- primerljivost s principi organizacije in financiranja javnih služb v Republiki Sloveniji na drugih področjih (sociala, zdravstvo, kmetijstvo ...),
- strokovno znanje in izkušnje članic Združenja izobraževalnih in svetovalnih središč Slovenije, ki povezuje ljudske univerze z dolgoletno tradicijo na področju izobraževanja odraslih in svetovalne dejavnosti v izobraževanju,
- načelo ekonomičnosti in enakomerne razmestitve dostopa izobraževanja odraslih za različne skupine odraslih, še posebej tudi po ReNPIO opredeljene ranljive skupine odraslih.

Prepričani smo, da je predstavljeni predlog za oblikovanje javne mreže na področju izobraževanja odraslih primerna osnova za nadaljnjo strokovno razpravo za pripravo javne mreže za izobraževanje odraslih. Zato predlagamo, da v skupino za pripravo javne mreže v IO vključite tudi predstavnika našega Združenja.

Uporabljeni viri:

- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v republiki Sloveniji 2011, nacionalna strokovna skupina za pripravo Bele knjige o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji, Ministrstvo za šolstvo in šport. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2011.
- Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013-2020. Ljubljana: Andragoški center Slovenije, 2014.
Analiza mreže izvajalcev izobraževanja odraslih z vidika možnosti zadovoljevanja potreb prednostnih ciljnih skupin. Poročilo. Ljubljana: Andragoški center Slovenije, 2010. Pridobljeno na: http://arhiv.acs.si/porocila/Analiza_mreze_izvajalcev_izobrazevanja_odraslih.pdf
- Resolucija Sveta Evropske unije o prenovljenem Evropskem programu za učenje odraslih (EPUO), 2011.

Pripravili:
Združenje izobraževalnih in
svetovalnih središč Slovenije
predsednica

Nada Uršič Debeljak